

Hnúšťanský hlas

Kultúrno-spoločenský občasník obyvateľov Hnúšte a okolia

Ročník XVIII. Číslo 6
www.mesto.hnusta.sk

Rozširované bezplatne.
www.mskshnusta.sk

2022
msks@hnusta.sk

PRAJEME VÁM VŠETKO,
ČO RADOSŤ VZBUDÍ,
PRAJEME VÁM VEĽA LÁSKY,
TO PRETO, ŽE SPÁJA ĽUDÍ.
NECH SA VÁM NA STROMČEKU
IBA ŠŤASTIE LIGOCE,
PRAJEME VÁM ZO SRDCA
KRÁSNE A POŽEHNANÉ VIANOCE!

MESTO HNÚŠŤA

FOTO: Lenka Kocková

Vianočné programy

6.12. 17:00	Arthurova kapela a Mikuláš
(Dom kultúry)
7.12. 16:30	ZUŠ: Čo sa skrýva vo vianočke?
(Evanjelický kostol)
9.12. 15:30	MŠ Klokočova: Vianočná pošta
(Dom kultúry)
12.12. 15:00	ZŠ J.F.R.: Vianočná nálada
(Dom kultúry)
14.12. 15:15	MŠ NR: Anjelské zvonenie
(Dom kultúry)
15.12. 16:00	ZŠ Klokočova: Radosná zvesť
(Dom kultúry)
16.12. 18:00	MsKS: Čarovné Vianoce
(ľudovo-ekumenický program v DK)

VIANOČNÉ trhy HNÚŠŤA

14. A 15. DECEMBER 2022
13:00-17:00 HOD.

KAPUSTNICA, KLOBÁSKY ČI DARČEKY
PUNČ, MEDOVINA, GROG, VARENÉ VÍNO, ČAJ
KULTÚRNY PROGRAM OD 15:00 HOD.

VIANOČNÁ ATMOSFÉRA A SÚDRŽNOSŤ MESTA

Ďakujem za štyri roky s vami!

FOTO: PetraFOTO

Milí Hnúšťania, ďakujem vám za pekné štyri roky. Bolo mi čťou pre vás pracovať. Verím, že všetko nové, čo som do Hnúšte priniesol, sa podarí udržať. Novému primátorovi želim silu a vôľu posunúť toto krásne mesto vpred.

Očakávam, že zverejní svoj volebný program na 4 roky a vyjadrí sa verejne k zásadným otázkam rozvoja mesta - napríklad výstavbe III. etapy skládky odpadov, ktorú počas môjho volebného obdobia spolu so skupinkou poslancov blokoval. Jedine pokračovanie skládky môže udržať nezvyšovanie poplatkov za smeti pre občanov.

Verím, že dotiahne zazmluvnenú investíciu LIDL, vnútroblok na 1. mája, rozpracovanú obchodnú zónu OP Centrum, pozemky pre výstavbu rodinných domov a výstavbu už zazmluvneného projektu detského ihriska v Záhrade Máriáššiovcov. Verím, že udrží v meste čistotu, bezpečnosť, efektívne hospodárenie bez zadlžovania mesta, pokračovanie rozvoja mestských častí prostredníctvom participatívneho rozpočtu a výborov. Je nevyhnutné pokračovať vo vykupovaní pozemkov pre pripravený projekt cyklotrasy, protipovodňových aktivitách, budovaní parkovísk a oprave ciest a chodníkov. Veľká výzva čaká mesto pri rokovaní o budúcnosti budovy gymnázia i riešení rozširovania kapacity materskej školy Klokočova. Dúfam, že mesto bude rovnako intenzívne komunikovať s občanmi, udrží činnosť klientskeho centra, mestské noviny do každej schránky bezplatne, a že primátor vytvorí priestor na každodennú diskusiu na sociálnych sieťach, že bude zverejňovať svoje aktivity i svoju osobnú angažovanosť v nich. Dúfam, že občania budú môcť naďalej vybaviť časť svojich otázok a podnetov cez internet a telefón priamo s primátorom a nebudú musieť chodiť so všetkým na úrad. Verím, že neskĺzne k populizmu a bude vystupovať priamo, čestne a naučí sa dodržiavať slovo. Verím, že to pre neho samotného nebude Pyrrhovo víťazstvo a úprimne mu želim, aby funkciu ustál bez škandálov a bez toho, aby jestvovala pochybnosť o tom, či v skutočnosti neriadia mesto jeho zástupcovia

a mentori z radov poslancov. Zloženie zastupiteľstva hodnotím omnoho lepšie ako počas uplynulých 4 rokov, čo je pre nového primátora veľkou výhodou.

Mesto odovzdávam pekné, čisté, s opravenými lavičkami, ihriskami, vysadenými stromami, rozbehnutím výsadby kvetinových záhonov, funkčným zberným dvorom, efektívnejšie fungujúcimi Technickými službami a projektami, ktoré stačí dokončiť a nepokaziť. Odovzdávam opravené mestské budovy bez havarijných stavov, zrekonštruovanú Petrivalského vilu, Lihánich dom, zbrojnicu v Likieri, budovu Banského múzea a fungujúci útulok pre opustené zvieratá. Na radiacích pozíciách úradu a mestských organizácií sa nachádzajú schopní manažéri a šikovní ľudia. Počas môjho pôsobenia sme napravili pošramotenú reputáciu Hnúšte a prezentovali sa v médiách iba pozitívnymi aktivitami a to napriek tomu, že väčšinu volebného obdobia sme boli brzdení pandemiou koronavírusu. Ja v Hnúšti ostávam a budem sa venovať občianskym projektom ako aj v minulosti, predovšetkým útulku a banskému múzeu a rôznym aktivitám v združení Horná Rimava, najúspešnejšom dobrovoľníckom združení v histórii Hnúšte, z ktorého traja členovia sa stali aj poslancami mestského zastupiteľstva.

Po štyroch rokoch falošných anonymných trestných oznámení, intríg a podrazov zo strany kolegov poslancov a bývalého primátora sa cítim byť slobodným človekom, ktorý bude naďalej využívať svoje možnosti na kontrolu hospodárenia mesta, tak ako som to robil posledných 15 rokov. Na pozíciu primátora však opätovne už kandidovať nebudem a verím, že si ma nezapamätáte len ako primátora, ale ako kamaráta, suseda a srdcom Hnúšťana Romana Lebedu. Romana, ktorý vám vždy bol ochotný pomôcť či už na pozícii poslanca, primátora, pozíciách vo VÚC, NR SR, ako manažér hotela a kúpaliska či riaditeľ domova dôchodcov. Mestu som venoval svoje najlepšie roky a všetku energiu, ktorú som mal. Cítim sa byť vyhorený, unavený i sklamaný, avšak nie nahnevaný. Za mlčiacu spokojnú väčšinu rozhodla aktívnejšia menšina, ktorá prišla voliť. Hoci to nemusí byť spravodlivé, nemôžeme nič namietat, pretože svet patrí do rúk aktívnejším.

Ďakujem ešte raz všetkým voličom, ktorí ma vo voľbách podporili a o ktorých priazeň som sa mohol oprieť aj v tomto, doteraz najťažšom no i najplodnejšom a najkrajšom období môjho života. Ďakujem všetkým kolegom z mestského úradu a našich organizácií za všetko pekné, čo sme spoločne za štyri roky dosiahli a prajem im, aby im rovnaká energia a motivácia odovzdať pre Hnúšťu svoje skúsenosti a energiu vydržala aj pod novým vedením. Ďakujem všetkým, ktorí ste mi prejavovali celé štyri roky podporu a nikdy vám to nezabudnem. Ostávam v Hnúšti s vami a ďakujem.

Roman Lebeda

Výsledky komunálnych volieb 2022 v Hnúšti

Mestská volebná komisia v Hnúšti podľa § 190 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov uverejňuje výsledky volieb poslancov mestského zastupiteľstva a volieb primátora mesta, ktoré sa konali 29. októbra 2022. Občania mesta Hnúšťa volili v ôsmych volebných okrskoch. V meste Hnúšťa je vytvorený jeden viacmandátový obvod s 11 poslancami.

Do Mestského zastupiteľstva v Hnúšti boli zvolení:

1. Mgr. Michal Bagačka - 1 277 hlasov
2. Ing. Danko Kiráľová, MPH - 880 hlasov
3. Mgr. Marián Petrok - 866 hlasov
4. PaedDr. Marianna Balašková - 650 hlasov
5. Hilda Ginisová - 568 hlasov
6. Bc. Filip Rohárik - 568 hlasov
7. Michal Macháček - 555 hlasov
8. Ing. Miroslava Vargová - 555 hlasov
9. Mgr. Viktor Brádňanský - 550 hlasov
10. Mgr. Katarína Moncoľová - 534 hlasov
11. Erika Morová - 419 hlasov

Za primátora mesta bol zvolený:

Martin Pliešovský, Mgr. 1 447 hlasov = 62,50%

V meste Hnúšťa bolo v stálych voličských zoznamoch zapísaných 5420 oprávnených voličov. Volieb sa zúčastnilo 2373 voličov, ktorým boli vydané obálky opatrené úradnou pečiatkou mesta a odovzdané hlasovacie lístky na primátora mesta a na poslancov mestského zastupiteľstva. Spolu bolo odovzdaných 2369 obálok a v nich bolo 2319 platných hlasovacích lístkov (HL) na poslancov a 2315 platných HL na primátora mesta. Účasť na voľbách v % predstavuje číslo 43,78 (v roku 2018 to bolo 44,30%).

Mgr. Martin Pliešovský
primátor mesta Hnúšťa

Ustanovujúcim zasadnutím Mestského zastupiteľstva, na ktorom sme sa zložením sľubu ujali svojich funkcií, vyvrcholil proces komunálnych volieb konaných sa na sklonku októbrového mesiaca. V úvode svojho príhovoru by som chcel byť trochu osobnejší. Po skončení volieb som od novinárov ale aj

mnohých iných ľudí často dostával otázku, s akými pocitmi som prijal správu o volebnom výsledku. Priznám sa, že v tej chvíli som nevedel nájsť to adekvátne slovo, ktorým by som vystihol podstatu. Bola to zmes, zmes prekvapenia a úľavy, radosti a vďačnosti, sprevádzaná však miernym žalúdočným mravenčením. Pred voľbami som si vôbec nebol istý víťazstvom aj vzhľadom k tomu, že som mal kvalitného súpera. Odvtedy prešlo niekoľko týždňov, svoje emócie som už spracoval a dnes ten pocit viem presne pomenovať – je to pocit zodpovednosti. S ním predstupujem pred vás, pred svojich voličov aj pred všetkých ostatných obyvateľov nášho mesta. S pokorou, úctou a rešpektom k ich rozhodnutiu.

Niekde som čítal, že svet má za sebou náročné obdobie. Prišla neskutočná vlna zmien, ktorá stále trvá. Zmena neprebíha tak, že by zrazu zmizlo všetko zlé, nekalé, temné. Práve naopak. Vtedy sa všetko vyplavuje na povrch, všetko je odhalené, nemôžeme nič skryť ani sami pred sebou. Lebo ak by sme i chceli pred tým čo máme v sebe, zatvárať oči, tak nám to bude zrkadliť okolie.

Mám šťastie, že mám okolo seba ľudí, ktorí mi dokážu nastaviť rovné zrkadlo mojich slov a skutkov. Aj keď sa mi ten odraz niekedy nepáči a nie vždy naň reagujem asertívne, snažím sa nad tým aspoň zamyslieť, v lepšom prípade to zmeniť. S vami, s mojimi voličmi a obyvateľmi nášho mesta sa kruh týchto ľudí výrazne rozšíril. Bol by som rád, keby sme sa my, všetci spolu, naučili dávať si otvorenú a pravdivú spätnú väzbu o kvalite našich rozhodnutí, našej spolupráce a vzájomnej komunikácie.

Všetkým vám, i novozvoleným či staronovým poslancom prajem najmä pevné zdravie a veľa správnych rozhodnutí. Ale aj mnoho podnetných návrhov, ktorých prijatie bude život obyvateľov Hnúšte, Likiera, Hačavy, Polomu a Brádna robiť krajším, kvalitnejším a príjemnejším. Čakajú nás náročné časy, obrovské výzvy. Vstupujeme asi do najzložitejšieho obdobia, aké sme si mohli v ére samospráv predstaviť.

Určite predtým bolo dobrým zvykom poďakovať sa poslancom, ktorí v ďalšom období už nepokračujú. Ďakujem pani MUDr. Ľubici Zollerovej, PhD. Margite Féderovej, Mgr. Grigovi Šaminovi, Bc. Matúšovi Golianovi i Janke Vinclovovej za ich prácu, aktivitu, účasť na poradách, zastupiteľstvách, pomoc pri organizovaní kultúrnych, spoločenských a športových podujatí a za celkový prínos k rozvoju mesta. Teraz aspoň takto im vyjadrujem vďaku a uznanie, že pár rokov života venovali verejnému prospechu.

Vážení spoluobčania! Na horizonte zajtrajška sú pred nami štyri roky tvrdej práce. Stojí pred nami vytýčenie si hlavných cieľov formou programového plánu. Hoc' história potvrdila, že napriek plánovaniu je zoznam skutočných aktivít na konci volebného obdobia odlišný od nadšeného predpokladu. Držme si palce!

Technické služby mesta Hnúšťa majú od mája nového riaditeľa

Mgr. Igor Daňko

Na základe výberového konania bol mestským zastupiteľstvom mesta Hnúšťa 2. mája 2022 vymenovaný do funkcie riaditeľa Technických služieb mesta Hnúšťa Mgr. Igor Daňko. Vo funkcii nahradil Ing. Michala Slatinského. Igor Daňko pracoval viac než 25 rokov v Policajnom zbore SR. Pôsobenie ukončil 31.12.2020 ako riaditeľ obvodného oddelenia PZ v Rimavskej Seči. Vysokoškolské vzdelanie nadobudol na Akadémii PZ v Bratislave. „Po ukončení služobného pomeru som sa plne venoval rodine a záľubám. Po roku som si uvedomil, že mám málo rokov na to, aby som sedel doma, na výsluhovom dôchodku. Po získaní informácií o aktuálnej situácii na technických službách som sa rozhodol, že sa zúčastním výberového konania. Chcem zdôrazniť, že nie kvôli finančnej príležitosti, ale preto, že mám rád nové veci a výzvy. Mám rád prácu v kolektíve, aj keď je to náročná práca, čo poznám z predošlého zamestnania. Len spoločnou prácou kolektívu sa dajú dosiahnuť lepšie výsledky. Vedel som, že po nástupe nástupe to nebudem mať ľahké, lebo som mal vedomosť o zlej finančnej situácii. S úsmevom ale podotknem, že po výkonnostnej stránke, a máličko aj finančnej, je to troška lepšie,“ vyjadril sa Daňko. Ako riaditeľ chce v spolupráci s mestským vedením stabilizovať technické služby, určiť si prioritné činnosti, nastaviť ceny za ponúkané služby pre občanov mesta Hnúšťa. Ďalej určiť služby, ktoré budú ponúkané občanom mesta bezplatne, aj keď to bude kvôli blížiacej sa kríze dosť náročné. Prioritou bude naďalej starostlivosť o zeleň, kosenie a opíľovanie stromov, prečistenie zabudnutých priestranstiev, presvetlenie tmavých miest. „Podotknem, že v tomto roku neboli zaznamenané žiadne sťažnosti ohľadom kosenia. Ďalej sa chcem zamerať

na starostlivosť o cintoríny, komunikácie, chodníky. Momentálne prebiehajú záverečné práce na uzatvorení II. etapy skládky komunálneho odpadu a následne by sa mala pripraviť na prevádzku III. etapa skládky. Jej realizácia je podmienená schválením a rozhodnutím mestského zastupiteľstva. Zo strany technických služieb viem len garantovať zabezpečenie prevádzky zariadení a strojov na skládke,“ priblížil Daňko. Nový zberný dvor je pre občanov dobrá vec, nakoľko nevznikajú čierne skládky, no aj tam musia fungovať určité pravidlá, pretože likvidácia nepovoleného odpadu je pre mesto finančne zaťažujúca. Na základe blížiacej sa energetickej krízy zavádzajú technické služby úsporné optrenia aj v mestskej športovej hale, ktorá je finančne náročná na prevádzkovanie. „Chcem zdôrazniť, že v žiadnom prípade nechceme zabrániť v rozvíjaní športu v meste. Ďalšou dôležitou oblasťou je mestské kúpalisko, ktoré treba pre ľudí viac zatraktívniť, po technickej stránke zrekonštruovať. Chcem, aby technické služby znova prevzali starostlivosť o verejné osvetlenie i mestský rozhlas v plnej kompetencii. Rád by som zakúpil aj multifunkčné vozidlo, ktoré by nahradilo viaceré stroje a zariadenia, ktoré potrebujeme pre chod technických služieb (udržiavanie komunikácií, najmä chodníkov v zime, začatie prevádzkovania kontajneru na kuchynský odpad a následne jeho spracovanie). Vysokozdvížná plošina je pokazená už dlhšie obdobie, pracujeme na jej oprave. Všetko sa bude odvíjať od veľkosti dopadu energetickej krízy, preto chcem zastabilizovať technické služby po personálnej i finančnej stránke,“ podotkol riaditeľ Daňko. „Rád by som aj naďalej udržiaval kontakty a dobrú spoluprácu s mestskými organizáciami. Všetko, čo robíme, robíme pre ľudí. Preto by som rád poprosil občanov, aby svoje podnety a sťažnosti nahlasovali priamo na Technické služby mesta Hnúšťa na t.č.: 047/542 3113, alebo priamo na moje súkromné t.č.: 0905 943 887. Ak budem vedieť problém vyriešiť, tak ho vyriešime hneď,“ uzavrel Igor Daňko.

Automobil pre poskytovanie TSP už plní svoje poslanie

Mesto Hnúšťa získalo finančný príspevok na nákup osobného automobilu od Miestnej akčnej skupiny MAS MALOHONT prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu vo výške 29 925,- €, čo predstavuje 95% z celkových oprávnených výdavkov projektu. Spolufinancovanie vo výške 5% zabezpečilo mesto z vlastných zdrojov. Cieľom podporeného projektu je rozvoj terénnych sociálnych služieb mesta Hnúšťa zvyšovaním ich kvality prostredníctvom lepšieho materiálne-technického vybavenia, t. j. nákupom osobného automobilu pre poskytovanie terénnych služieb ako opatrovateľská služba a terénna sociálna práca v meste. Z uvedeného príspevku bol zakúpený hybridný osobný automobil ŠKODA Octavia, ktorý už využili terénni sociálni pracovníci pri práci v teréne. Vďaka nemu môžu častejšie pracovať v teréne a to najmä v odľahlejších častiach mesta

a tiež operatívnejšie riešiť problémy klientov. Zakúpený osobný automobil budú môcť využívať aj opatrovateľky mesta pri poskytovaní opatrovateľskej služby pre občanov, či už sa jedná o poskytovanie opatrovateľskej služby občanom z mestských častí, zabezpečenie zastupiteľnosti opatrovateľiek v prípade čerpania dovolenky, odvoz do zdravotníckeho zariadenia alebo iných potrebných úkonoch pri poskytovaní opatrovateľskej služby.

Obnova kultúrnej pamiatky - Petrivaldského vily zrealizovaná

Mestu Hnúšťa sa podarilo úspešne zrealizovať poslednú valdského vila by bola aj jednou zo zastávok plánovanej z dôležitých etáp obnovy svojej národnej kultúrnej pamiatky Petrivaldského vily, pričom rekonštrukcia bola projektu Prepni na Revúcu a východiskovým bodom začatá ešte v roku 2021. Vzhľadom na to, že ide o kultúrnu pamiatku, pri rekonštrukcii bolo dôležité rešpektovať všetky zachované historické prvky pôvodného objektu. Projekt nadväzuje na motív zachovania a využívania vily v súlade so stanoviskom Krajského pamiatkového úradu. Zámerom komplexnej obnovy národnej kultúrnej pamiatky, tzv. Petrivaldského vily bolo zachovať, zhodnotiť a obnoviť charakteristický dom v mestečku Hnúšťa, ním zriadenia Múzea socialistických kuriozít, Múzea ktorý dotvára atmosféru Hlavnej ulice a tým zachovať priemyslu v Meste Hnúšťa, Banského múzea Hnúšťa. jednu z mála pôvodnej zástavby. Mesto Hnúšťa má zámer sprístupniť tento objekt verejnosti, obyvateľom a návštevníkom mesta a zabezpečiť jeho adekvátne využívanie pre vytvorenie regionálneho turistického-informačného centra a informačno-technologického centra ako objektu historicko – literárneho múzea dejateľov regiónu – najmä Janka Francisciho Rimavského, Mateja Hrebendu a ďalších významných osobností z okolia. Petrivaldského vily bola uskutočnená s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, s finančnou podporou Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu – program Podpora najmenej rozvinutých okresov, s finančnou podporou MAS MALOHONT a prostredníctvom vlastných zdrojov rozpočtu mesta Hnúšťa.

2x FOTO: archív Martin Pliešovský

Petrivaldského vily na Hlavnej ulici v Hnúšti je dnes jednou z mála zachovaných historických budov Hnúšte. Vilu dal postaviť Július Petrivaldský približne v polovici prvého desaťročia 20. storočia a stala sa unikátnou stavbou v celej Rimavskej doline. „Táto secesná budova bola postavená okolo roku 1906 – 1908. Budova neslúžila iba na bývanie, v zadnom trakte mal Július inštalované zariadenie na výrobu sódočky, ktorá bola v tom čase obľúbeným nápojom. Plnili sa do 3 a 5 litrových fliaš. Jej plnenie prebiehalo úsmevne – chlapci točili kolesom, ktorým sa vytvárali v sódočke bublinky, rozvážali ju na drevenom voze ťahanom koňmi,“ priblížil Martin Pliešovský. Július s manželkou Máriou mali iba jedného syna, ktorý vyštudoval Karlovu univerzitu v Prahe a stal sa lekárom. „Na účtenkách svojej lekáreň si uvádzal meno Július Petrivaldský mladší, krstený však bol ako Attila Pongráč, teda Pankrác. Po návrate zo štúdií začala vilka slúžiť na prevádzkovanie lekáreň, v ktorej vraj vedel namiešať aj komplikované či ťažko dostupné liečivá.

Možno i pre to mu lekáreň zatvorili a mladého lekára uväznili. Po návrate na slobodu sa zamestnal ako radový pracovník v chemickej fabrike v Likieri, ktorá v tom období zažívala svoje zlaté časy,“ ozrejmil Pliešovský. Petrivaldského rodičia sa pominuli a bývalý lekárnik holdoval alkoholu. V Hnúšti ho prezývali Dundy, podľa jeho psíka, s ktorým chodieval na pivo. Pankrác našli mŕtveho v roku 1976 v zadnom trakte vily. Július (Pankrác) Petrivaldský sa nikdy neoženil a nemal ani potomkov. Vilku ľudia rozkradli, iba málo vecí skončilo v Gemersko-malohontskom múzeu a vilka prepadla do rúk štátu. Počas socializmu v nej sídlila prevádzkareň Technických služieb mesta. V roku 1996 prešla delimitáciou do rúk mesta Hnúšťa z iniciatívy prvého ponovembrového primátora Jozefa Kolesára. O dva roky neskôr bola zapísaná do registra Národných kultúrnych pamiatok. Budova chátrala a mesto zvažovalo jej predaj. V roku 2015 došlo k prehodnoteniu zámeru predaja a mestské zastupiteľstvo sa priklonilo k snahe o jej rekonštrukciu.

Spolupráca a pomoc

Mesto Hnúšťa vďaka pracovníkom terénnej sociálnej práce a spolupráci s rôznymi organizáciami pomáha veľká vďaka. Za asistencie zamestnancov kancelárie zmierňovať nežiadúce dopady energetickej krízy na rodiny žijúce v náročných životných podmienkach. Každodenne kontaktuje a navštívi kanceláriu TSP množstvo ľudí, ktorí sa ocitli v sociálnej, ekonomickej a materiálnej núdzi. Vďaka spolupráci s rôznymi organizáciami medzi, ktoré patrí aj Diecézna charita Rožňava, môžeme týmto ľuďom pomôcť sprostredkovať rôzne formy pomoci v ich náročnej životnej situácii. Zamestnanci Diecéznej charity Rožňava nás v prechádzajúcom období oslovili s možnosťou poskytnúť našim občanom pomoc, za čo im patrí veľká vďaka. Terénnej sociálnej práce sa podarilo pomôcť niekoľkým rodinám, ktoré žijú vo veľmi skromných podmienkach. Diecézna charita Rožňava im poskytla materiálnu pomoc (potraviny, oblečenie a školské pomôcky). Cieľom poskytnutej pomoci bolo znížiť dopady zvyšujúcich sa cien na ich každodenné životy. Prácou, ktorú robia zamestnanci Diecéznej charity Rožňava, sa aspoň na chvíľu ponáhľajú zmierniť náročnú životnú situáciu, ktorú denne prežívajú so svojimi rodinami.

Podmienky na futbal v Hnúšti opäť kvalitnejšie

FOTO: Marián Petrok

Údržba zeleného trávniku na futbalovom štadióne bude ľahšia a efektívnejšia. Naši športovci sa už teraz tešia na skvelé výkony na zelenej trávě. V mesiaci október boli dokončené práce na projekte zameranom na vybudovanie automatického zavlažovacieho systému na hracej ploche futbalového štadióna. Výhodou takéhoto systému zavlažovania je pravidelná automatická závlaha hracej plochy, ktorá zabezpečuje rýchlu regeneráciu trávniku a väčšiu trvácnosť. V porovnaní s doteraz aplikovaným systémom zavlažovania je výhodou i nižšia spotreba vody. Na realizáciu projektu získal Futbalový klub Iskra Hnúšťa finančné prostriedky z Banskobystrického samosprávneho kraja.

DFS Zrkadielko tešil divákov počas celej jesene

Po období prestávky v krúžkových činnostiach z dôvodu pandémie sa Detský folklórny súbor Zrkadielko teší z množstva vystúpení. Počas jesenných dní dostali malí i starší tanečníci pozvánky na viaceré podujatia v meste a regióne. Svoju tanečnú šnúru odštartovali vystúpením v Kokave nad Rimavicou pri príležitosti organizovania Regionálneho gurmánskeho dňa. Vedúca súboru Miška Hroncová spolu s tanečnicami Luckou, Zojkou a tanečníkmi Jakubkom a Tomáškom obohatili v polovici októbra program podujatia Mitrovanie, ukončenie pastierskej sezóny na Salaši pod Maginhradom vo Veľkých Teriakovciach. Vďaka nim sa mohli návštevníci mitrovania zabaviť v ľudovej tanečnej škole. S mnohými detičkami si zahrli tradičné detské ľudové hry, vyskúšali drevené hudobné nástroje, skákanie odzemku či cez valašku. Tak ako je jeseň spájaná s krásnou farebnou prírodou, rovnako je spojená aj s poctou a úctou k našim seniorom. V októbri svojím vystúpením potešili seniorov v Rimavskej Bani a v Hnúšti. Seniorom darovali špeciálny darček, okrem spevu a tanca to bola aj možnosť vyskúšať si zatancovať priamo na javisku spoločný tanec. Vystúpením počas prvého novembrového týždňa v Materskej škole Rimavienka na Nábřeží Rimavy v Hnúšti ukončili sériu ľudových vystúpení. Všetkých divákov tešili najmenší tanečníci tancami *A či hádať viete?*, *Čičiček*, staršie diev-

čatá tancom *Klebetnice*, dievčenským spevom *Koj som húsky pásla* a chlapci Tomáško, Lukáško a Timonko spevom pesničky *Pod Muráňom*.

V závere novembra vedúce zo Zrkadielka prezentovali ľudovú kultúru aj trochu inou formou. V rámci regionálnej výchovy dostali pozvanie a mali tú česť priblížiť deťom zo Základnej školy Klokočova 742 Hnúšťa interaktívnu formou ľudové tradície, folklórny odev, základné tanečné prvky ale aj detské ľudové hry, tance a piesne.

Podakovanie Zrkadielka za podporu patrí všetkým, ktorí im fandia a pomáhajú, pretože znova sa naštartovať a nájsť deťom tú správnu motiváciu po cove je to dosť náročné. A čo chystajú ďalej? Určite sa na nich môžete tešiť v rámci tradičného vianočného programu v meste.

Ing. Michaela Hroncová, vedúca súboru

FOTO: Michaela Hroncová

Jesenná paráda v MŠ Klokočova

FOTO: archív MŠ Klokočova

Jeseň – „pani bohatá“ – sfarbila celý kraj svojimi farbami a priniesla chladnejšie počasie. Deti v MŠ Klokočova so svojimi p. učiteľkami pod vedením p. riaditeľky využívajú aj toto ročné obdobie na mnohé aktivity, ktoré im prinášajú potešenie a radosť, ale i chuť zmerať si pohybové schopnosti a zručnosti s rovesníkmi. Deti s nadšením plnili úlohy na stanovištiach. Boli to napríklad vyfarbovanie a zdobenie kartónových tekvičiek, výroba darčiekov

pre starých rodičov, tvorenie s gaštankom, výstavka vyrezaných tekvičiek alebo pohybové radosti. Pozvali sme rodičov a starých rodičov pri príležitosti mesiaca úcty k starším, aby sme im prejavili vďaku a úctu. Naše tvorenie, pohyb, spev a recitovanie umožnili zažiť krásne neobyčajné popoludnie. Všetci sa tešili, pretože jesenná nálada sa rozprestierala po okolí. Opekalo sa, zabávalo sa, dokonca bola ponúknutá ochutnávka fantastických zeleninových nátierok pripravených našimi milými p. kuchárkami. Milo nás prekvapili rodičia, ktorí dobrovoľne priniesli chutné koláče, za čo im veľmi pekne ďakujeme – p. Miháľovej, p. Balaškovej, p. Janečkovej, p. Majorošovej, p. Oláhovej, p. Mališovej, p. Luptáčkovej. Ďakujeme aj p. Striežovskej, p. Šafárikovi, p. Murinčekovi a MsÚ. Aj keď jeseň prináša chmúrne jesenné dni, hľadáme v nej to pekné, čo nám môže dať. Čo nevidieť budeme spievať „neodchádzaj, jeseň milá, len čo si nás navštívila.“

Mgr. Kristína Randisová, MŠ Klokočova

Už jeseň prichodí

V októbri, pri príležitosti mesiaca Úcty k starším, sme do ZŠ J.F.R. pozvali rodičov, starých rodičov a remeselníkov z blízkeho okolia. Privítali sme ich spevom i tancom. Naš ľudový program spestrili vystúpením aj činorodé ženy z Klubu dôchodcov a pozvaní hostia. Krojované bábiky predstavila pani Gabika Medvedová, svoju maľbu a drevozbu Mirka Bajkai, krivé drevka Ivan Stieranka, prútené metly Dušan Striežovský a kyjatické hračky prezentoval Ladislav Hedvigy. Do veselej nôty všetkým hrali harmonikári Ján a Martin Kožiakovci. Po oddychu nastal čas na prácu bez rozdielu veku. Maľovali sme drevené srdiečka, dotvárali koníky, vyšívali a vyzdobovali kroje, robili bábiky na vareškách, metly, pletli košíky a vyrezávali z tekvic svetlonosy, lúskali a mleli orechy, pripravovali nátierky, rezali a tlačili kapustu. Za odmenu sme sa mohli občerstviť čerstvou jablkovou šťavou, bylinkovým čajom s medom, pochutiť si na kotlíčkovej kapuste a opečených špekáčikoch. V ponuke boli aj tradičné koláče,

ktoré ste napiekli vy, rodičia a starí rodičia, za čo ďakujeme. Ďakujeme, že dokážeme vytvoriť jednu veľkú fungujúcu školskú rodinu. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na tejto akcii. A čo na záver? Prajeme vám, nech je vaša jeseň plná plodov, krásna, pokojná a slnečná.

kolektív základnej školy J.F.R.

FOTO: archív ZŠ J.F.R.

Dva skvelé dni v Bratislave

Konečne sa nám to podarilo. Plánovaná exkurzia do hlavného mesta sa uskutočnila v dňoch 9. a 10.11.2022. Exkurziu sme začali návštevou budovy parlamentu, sídla Národnej rady SR. Keďže sme boli v parlamente a v jeho blízkosti sa nachádza Bratislavský hrad, prezreli sme si krásne upravené nádvorie hradu, skadiaľ sme mali úžasný výhľad na naše hlavné mesto i neďaleké Rakúsko. Prešli sme si aj zrekonštruované priestory hradnej záhrady. Ďalšou zastávkou bol hrad Devín, ktorý prechádza rekonštrukciou. O jeho bohatej histórii nás oboznámila pani učiteľka Juhaniaková. Nemenej zaujímavou časťou dňa bola svetová výstava Cosmos discovery - Najväčšie dobrodružstvo ľudstva, ktorá mapuje pilotované lety do vesmíru od ich počiatkov až po súčasné aj plánované

misie. Druhý deň sme navštívili muzikálové predstavenie rozprávky pre všetky generácie, Šľahačková princezná, v Divadle Nová scéna. Dochvilnosť, disciplinovanosť a vzájomná tolerancia tiež prispeli k tomu, že na dva dni v Bratislave budeme radi a ešte dlho spomínať.

kolektív ZŠ Klokočova 742/15 Hnúšťa

FOTO: archív ZŠ Klokočova

Bezpečná cyklotrasa v Hnúšti

Milí rodičia, priatelia materskej školy, zamestnanci, zázakníci TESCA a všetci, ktorí podporili náš projekt. Ďakujeme vám, že ste nám pomohli získať financie a podporili náš projekt TESCO „*Vy rozhodujete, my pomáhame.*“ „Bezpečnú cyklotrasu“ sme slávnostne otvorili v našej školskej záhrade 9.11. 2022, kde deti s radosťou predviedli rodičom ako poznajú a dodržiavajú základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce

sa chodcov, cyklistov i kolobežkárov na cyklotrase. Projekt je obrovským prínosom pre deti všetkých vekových kategórií, ako aj pre pedagogických zamestnancov, ktorí môžu na cyklotrase zážitkovým učením vstúpiť do deťom základné pravidlá dopravnej výchovy. Odmenou za naše úsilie je skrášlenie a efektívne využitie školskej záhrady, no najmä spokojnosť a radosť v očiach našich detí.

kolektív MŠ Nábřežie Rimavy 447/1, Hnúšťa

FOTO: archív MŠ NR

Keď spolupráca teší

Práca nás musí baviť a len vtedy prináša radosť a potešenie. Každá škola si v dnešnej dobe hľadá cestičky ako zmodernizovať svoje priestory a poskytnúť študentom čo najviac. Jednou z možností je aj zapájanie sa do rôznych projektov. Práve vďaka projektu *Zachráňme školský sad* začala naša škola, SOŠ technická a agropotravinárska v Rimavskej Sobote, krásnu spoluprácu so SOŠ v Hnúšti. Práve tu sme sa stretli s príjemnými, ochotnými a šikovnými ľuďmi. Výsledkom spolupráce je drevená informačná tabuľa, ktorá má svoje čestné miesto v našom školskom sade. Vytvorili ju pre nás majstri so žiakmi odboru stolár. Ďakujeme a veríme, že to bol len začiatok našej ďalšej spolupráce.

kolektív SOŠ technickej a agropotravinárskej v Rim. Sobote

FOTO: archív SOŠ RS

26. september - Európsky deň jazykov

Tejto aktivite sa ujala na našej ZŠ J. F. Rimavského predmetová komisia cudzích jazykov, ktorá pripravila propagačný materiál a 26. septembra ráno dve žiačky v rozhlasovej relácii oboznámili žiakov o vzniku, tradíciách a zaujímavostiach Európskeho dňa jazykov. Reláciou sme oficiálne zahájili jazykové aktivity, ktoré prebiehali podľa časového harmonogramu na 5-tich stanovištiach pod vedením vyučujúcich cudzích jazykov. Na stanovišti v školskej kuchynke sme privítali žiakov v európskej kuchyni národov, ktorá bola zameraná na jedlá štátov, ktorých jazyky sa učia na našej škole. V jazykovej učebni a v priestoroch školskej knižnice žiaci riešili v krátkom kvíze „záhady“ o európskych jazykoch. Pomocou tabletov vyhľadávali informácie a s použitím rôznych výtvarných techník tvorili plagáty, na ktorých sa nachádzali zaujímavé informácie o krajinách Anglicka, Nemecka a Ruska. Niektoré skupiny žiakov sa zúčastnili aj Európskeho dňa jazykov 2022 online, ktoré pripravilo zastúpenie Európskej komisie na Slovensku v spolupráci

s partnermi z jazykových inštitútov. Predmetová komisia cudzích jazykov v spolupráci s predmetovou komisiou výchovných predmetov sa plánuje zapojiť aj do súťaže v tvorbe dizajnu na tričko Európskeho dňa jazykov 2023, ktorú vyhlásilo Európske centrum pre moderné jazyky Rady Európy. Všetci žiaci v priebehu Európskeho dňa jazykov na našej škole mali možnosť a príležitosť niečo nové sa dozvedieť, možnosť počúvať, objavovať, prezentovať, ochutnávať a tvoriť.

PaedDr. I Zemanovičová (vedúca PK CJ)

FOTO: archív ZŠ J.F.R.

Olympijský deň v MŠ Nábřežie Rimavy

Naša materská škola sa opätovne zapojila do Olympijského dňa v rámci Európskeho týždňa športu. Športovali sme na futbalovom štadióne a veru, bolo nám parádne. Najprv sme sa v krátkej scénke od Ivka a Lucky dozvedeli, čo to vlastne olympijský deň je a v čom nám je prospešný. Potom sme sa dozvedeli, ktorá farba na olympijskej zástave znázorňuje ktorý kontinent. Viete ktorá znázorňuje Európu? Modrá – vždy dobrá. Rozcvičili sme sa a už nám nič nebránilo pustiť sa do našich disciplín, v ktorých sme si precvičili šikovnosť nožičiek, silu ručičiek a vlastne zabráť dostalo celé naše telo. Hádzali sme do diaľky rôzne ťažké gule, preťahovali sme sa s lanom a dokonca sme si to skúsili aj proti našim učiteľkám. Síce boli silné, ale vždy sa nám podarilo vyhrať. Skákali sme vo vreciach, prekonávali prekážkovú dráhu, strieľali na

bránku a zvládli sme aj skákanie po stopovom chodníku. Na záver sme dostali džús a naozajstnú medailu. Určite sa do Európskeho týždňa športu zapojíme znovu o rok.

Ivan Maťko, MŠ NR

FOTO: archív MŠ NR

Karagana

Počas pracovného vyučovania sme spojili príjemné s užitočným a vybrali sme sa na vychádzku do Máriássych záhrady. Jej neoddeliteľnou súčasťou sú aj stromy jednotlivých škôl, ktoré pôsobia na území mesta Hnúšťa. Aj naša škola má svoj jedinečný strom s názvom *Karagana*. Žiaci si vyhrnuli rukávy a okolo stromu vytrhali burinu, odstránili neporiadok, prekypili pôdu a jemne ho obstrihali. Cestou naspäť do školy sme sa zastavili pri informačnej tabuli Rodu Mariássyovcov, ktorá sa nachádza pri najznámejšom strome v našom meste, katalpe.

kolektív ŠZŠ Hnúšťa

FOTO: archív ŠZŠ

Jesenná škola 2022

FOTO: archív SOŠ

Víkend od 21. 10. do 23.10. 2022 sme my, žiačky našej školy, Elenka Cibulová a Ruženka Ruzsóová, absolvovali Jesennú školu v Škole v prírode v Kysaku. Boli sme vybrané spomedzi prihlásených žiakov po celom Slovensku. Naše nové poznatky a zručnosti zúžitkujeme na vyučovaní, hlavne v rámci odborných predmetov a na zasadnutiach Školského parlamentu, kde sme aktívnymi členkami. Stretli sme tu rôznych žiakov z rôznych kútov a rôznych orientácií, čo nás vedie k ešte väčšej tolerancii v rámci našej spoločnosti. Našu školu sme veľmi chválili, učiteľov i pána riaditeľa, inak sa všetci zúčastnení na svoje školy sťažovali. Sme hrdé na to, ako to u nás funguje, pretože máme pocit, že v našej škole sme ako rodina, ktorá sa navzájom podporuje vzájomnou pomocou a výbornými vzťahmi.

Ruženka Ruzsóová (2.A), Eli Cibulová (1.A), Mgr. Lucia Vančíková

Asistent podpory zdravia

16. novembra 2022 Špeciálnu základnú školu v Hnúšti opäť potešil svojou návštevou asistent podpory zdravia - zdravé regióny, František Szendrei. Prišiel porozprávať žiakom o správnych hygienických zásadách. Vysvetlil, ako si správne umývať ruky a aj to, kedy a ako často si ich máme umývať. Pod jeho odborným dohľadom sme si to i vyskúšali. Špeciálny prístroj následne odhalil, či sme fakt postupovali správne a dôkladne. Ďalším bodom bola správna starostlivosť o vlasy, ktorú názorne demonštroval na bábike Evke. Žiakom sa beseda veľmi páčila. Boli aktívni, za čo boli odmenení loptičkou, švihadlom a dezinfekčným prostriedkom. Veľmi pekne ďakujeme a tešíme sa na ďalšie stretnutie.

kolektív ŠZŠ Hnúšťa

FOTO: archív ŠZŠ

Jesenné tvorivé dielne v Materskej škole Nábřežie Rimavy

2x FOTO: archív MŠ NR

V našej materskej škole sme mali parádnu jesennú akciu. Najprv nás privítali záhradkári Eňa s Ivkom, privolali sme si vystúpenie detského súboru Zrkadielko, ktorý nám predviedol rôzne ľudové piesne a hry a potom sme sa pustili do vyrábania z prírodného materiálu. Vyrábali sme všetko možné aj nemožné. Rozdelili sme sa po triedach a naše pani učiteľky nás viedli, aby sme si vytvorili krásne vence z prútia, gaštankové, šiškové, zemiakové ozdoby a dokonca sme aj napichovali listy a vytvárali z nich húsenice. Veru, bola to zábava. Nakoniec sme si dali chutné nátierky od našich kucháročiek a fajnú kapustnicu od pána školníka Peťa.

Mgr. Elena Hulmanová, MŠ NR

Návšteva knižnice

Medzinárodný deň školských knižníc pripadol tento rok na 24. októbra. Špeciálna základná škola spojila slová škola a knižnica. So žiakmi sme navštívili Knižnicu prof. Štefana Pasiara v Hnúšti. V jej priestoroch prebiehala výstava „Spisovatelia v školských laviciach“. Súčasne prebiehala aj prehliadka výtvarných prác z 26. ročníka súťažnej prehliadky výtvarných prác ľudí s mentálnym postihnutím s názvom „Výtvarný salón ZPMP 2022“. Organizátorom súťaže bolo Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím Bratislava a ATHÉNA, o. z. Hnúšťa. Touto prehliadkou nás sprevádzala pracovníčka knižnice Mgr. Dadka Kysucká, ktorej veľmi pekne ďakujeme za milé slová.

kolektív SZŠ Hnúšťa

FOTO: archív SZŠ

iBobor

FOTO: archív SOŠ

Aj tento školský rok sa žiaci našej školy zapojili do informatickej súťaže iBobor, ktorá sa konala v dňoch od 7. do 11. 11. 2022. Žiaci si mohli overiť vedomosti a zručnosti

z oblasti informatiky. Hlavným cieľom súťaže je podporiť záujem o informačné a komunikačné technológie u všetkých žiakov, posmeliť ich v intenzívnejšom a kreatívnejšom používaní moderných technológií pri učení sa. Úlohou žiakov bolo vyriešiť 15 otázok počas 40 minút. S niektorými úlohami sa žiaci potrápili viac, s inými menej. Chceme sa poďakovať každému jednému žiakovi, ktorý si našiel čas a zapojil sa do súťaže. Veríme, že sa žiakom súťaž páčila a zúčastnia sa jej aj budúci rok.

Mgr. Juliána Dovalová, SOŠ Hnúšťa

Týždeň farieb

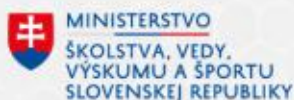
Naša MŠ Klokočova sa hrala s farbami. V rámci aktivity "Týždeň farieb" sme cielene deti viedli k poznávaniu, rozlišovaniu a upevňovaniu názvov farieb. Každý deň sme venovali jednej farbe a prostredníctvom vzdelávacích aktivít, herných činností a zhotovovania výrobkov v jednotlivých farbách si deti rozširovali poznatky. Deti potešilo farebné oblečenie, ktoré ladilo s našim farebným dňom. Za ochotu a snahu ďakujeme našim rodičom, za ich spoluprácu pri aktivite. Naš týždeň bol nielen farebný, ale hlavne veselý a poučný. Užili sme si ho plnými dúškami a môžeme konštatovať, že aktivita splnila svoj účel.

Mgr. Kristína Randisová, MŠ Klokočova

FOTO: archív MŠ Klokočova

Sút'ážime v jazykoch s WocaBee

Jazykový WocaBee
šampionát 2022

Naša škola J. F. Rimavského sa v druhej polovici októbra zapojila do 4. ročníka inovatívnej súťaže pre školy Jazykový WocaBee šampionát. Súťaž prebieha pod záštitou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a súťaží sa online v aplikácii na učenie slovíčok s názvom WocaBee. Žiaci sa v aplikácii učia novú slovnú zásobu (v anglickom, nemeckom a ruskom jazyku) vrátane výslovnosti moderným a veľmi efektívnym spôsobom. V súťaži sa hodnotí usilovnosť žiakov v učení cudzích jazykov meraná počtom bodov získaných za precvičovanie slovíčok. Čím viac žiaci precvičujú, tým viac bodov (za správne odpovede) získajú a viac sa aj naučia. Každá trieda

súťaží ako tím. Žiaci aktuálne súťažajú v okresnom kole šampionátu, v ktorom môžu získať zaujímavé ceny a pre našu školu až 2x 2 000,- € na modernizáciu vyučovania. Všetky informácie o súťaži, ako aj jej priebežné výsledky, sú k dispozícii na www.wocabee.app/sutaz. Tou najdôležitejšou výhrou však bude zlepšenie jazykových vedomostí našich žiakov a ich motivácia k učeniu jazykov, ktoré sú v dnešnej dobe mimoriadne dôležité. Sme veľmi radi, že aj na našej škole učíme cudzie jazyky inovatívnym spôsobom, ktorý prináša žiakom skutočné výsledky! Držíme im v súťaži palce!

predmetová komisia CJ v spolupráci s tímom WocaBee

“NIE ŠIKANOVANIE”

Štvrtok 27. októbra si žiaci prvého stupňa do školy priniesli spacie vaky a dobrú náladu, aby mohli spolu zmysluplne stráviť čas bez informačno – komunikačných technológií. Prenikli do sveta fantázie, piekli chlieb a muffiny, následne si ich vyzdobili, venovali sa kreatívnym tvorivým dielňam, hrali spolu spoločenské hry, prešli sa večernou Hnúšťou so svetielkujúcimi lampiónmi. Samozrejme nemohla chýbať ani diskotéka a najlepšie bolo večerné čítanie na dobrú noc. Na mobily, tablety a plejká si ani nespomenuli. Napriek tomu, že sa im nechcelo ukončiť „Strašidelnú noc“, po raňajkách sa s výslužkou pobrali domov.

V rámci tohto projektu sme v našej základnej škole zorganizovali a uskutočnili *Noc technologického ticha* pre žiakov druhého stupňa, zameranú na netradičné športové a pohybové aktivity. Žiaci prostredníctvom aktivít posilňovali prosociálne správanie, tímového ducha, svoju

sebadôveru, fyzický a duševný rozvoj. A čo bolo cieľom akcie? Prežiť 24 hodín bez informačno - komunikačných technológií. Nám sa to podarilo a zistili sme, že vieme tráviť voľný čas aktívne a spoločne.

kolektív ZŠ Klokočova 742/15, Hnúšťa

FOTO: archív ZŠ Klokočova

Sny sa plnia

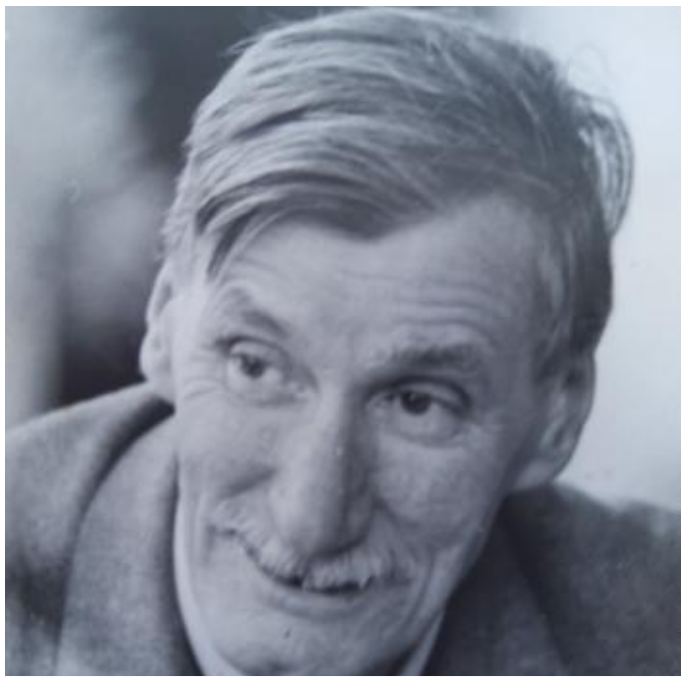
FOTO: archív ZŠ Klokočova

Sme environmentálne založená škola, ktorej záleží na životnom prostredí. Naši pedagógovia zameriavajú svoju prácu na výchovu k environmentálnemu cíteniu a príprave žiaka na život. Poctivo separujeme odpad vo všetkých triedach a priestoroch školy, preto by sme tento trend chceli rozšíriť aj do exteriéru školy a jeho okolia umiestnením separačných nádob. Naším zámerom je zatraktívňovať aj priestor pred budovou ZŠ Klokočova 742/15 Hnúšťa, ktorý sme doposiaľ obohatili o lavičky, vyvýšené záhony, vtáčie búdky, hmyzie domčeky a o tento priestor sa pravidelne so žiakmi staráme. Vďaka finančnej podpore Zeleného vzdelávacieho fondu MŽP SR - Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета, Enviroprojektu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a participatívneho rozpočtu mesta Hnúšťa sa nám darí postupne revitalizovať okolie našej školy.

kolektív ZŠ Klokočova 742/15, Hnúšťa

Posledný hnúšťanský šľachtic vo víre spoločenských zmien

1.časť

Gustáv Máriássy st.

Príbeh hnúšťanských šľachticov máme zmapovaný až do stredoveku, no najzaujímavejším obdobím je obdobie po roku 1926, keď sa správy hnúšťanských majetkov ujal Gustáv Máriássy. Porožprávala mi o ňom jeho žijúca dcéra, 90-ročná Mária Máriássy – Čermáková. Pani Mária žijúca v Prahe 1. októbra 2022 dokonca navštívila Hnúšťu a spoločne sme odhalili spomienkovú tabuľu pri katalpe v parku, ktorý nedávno dostal oficiálny názov Záhrada Máriáššiovcov.

Gustáv Máriássy sa narodil v roku 1901, majetky v Hnúšti prevzal v roku 1926 a v roku 1928 sa tu oženil s Máriou Széky, ktorú si môžete pamätať z minulého príbehu o záchrane židovskej rodiny. Šťastné manželstvo malo 5 detí: Ondreja, Gustáva, Máriu, Ester a Štefana. Tieto deti sa narodili v najstaršej budove v Hnúšti, ktorú dnes poznáme ako Bunker. Prežili tam svoje detstvo a mladosť. „V našej rodine sa tradovalo, že náš starý rodný dom bol postavený v 15. storočí. Nevedelo sa, kto ho postavil, ale pôvodne to bola skutočne menšia pevnosť. Na sever a východ mal dom len po jednom okne. Starí Hnúšťania mi v detstve rozprávali, že sa traduje, že pri jeho stavbe sa do malty pridávali vaječné bielka, aby boli múry pevnejšie. Kubínyiovci v 18. storočí dali postaviť aj druhý dom, kúriu, v ktorej je teraz pizzeriia. Tieto časové údaje potvrdzoval aj pán farár Gustáv Sklenka, ktorý nám v roku 1946 na hodine náboženstva v meštianke rozprával o tom, že Hnúšťa dostala meno asi od húšťav, ktoré sa okolo vyskytovali. Aj o tom, že dedina bola drevená a niekoľkokrát vyhorela, že najstarší dom (naš starý dom) má už 500 rokov, kúria 200 rokov a dom Hruškovcov mal v tom čase 100 rokov,“ spomína Mária Čer-

máková. Dom Hruškovcov bol dom hnúšťanského richtára Jána Hrušku a nachádzal sa povýše Robotníckeho domu.

Lakomá Gizela z kúrie

V Kúrii bývala stará dievka Gizela Máriássy, z inej vetvy rodu. Bola údajne strašne lakomá. „O skúposti Gizely Máriássy sa v dedine hodne hovorilo. Naša kuchárka rozprávala, že jej príbuzná bola prítomná pri príhode, keď raz do nádoby so smotanou spadla myš. Gizela ju chytila za chvost a pravým ukazovákom zahnutým do oblúku zotrela z myši smotanu späť do hrnca. Prst si strčila do úst a zvyšok smotany oblizla,“ spomína Mária Čermáková. Gizela umrela v kúrii v roku 1917 rokov a po jej smrti dom predali Jánovi Tóbikovi, ktorý sa vrátil z Ameriky. Dnes sa v historickej kúrii nachádza súkromný dom rodiny Hanesovej. V prednej časti je pohostinstvo a pizzeriia, a tak verejnosť môže nahliadnuť do klenbových miestností, kde žila časť šľachtickej rodiny.

Zhorený hnúšťanský archív

Starý dom (Bunker) v roku 1919 obsadili vojaci Maďarskej republiky rád. V starom šľachtickom sídle sa nachádzal historický archív s rôznymi dokumentmi z Hnúšte, ktorý vraj vtedy títo maďarskí vojaci spálili. „O tom, že v Hnúšti boli vojaci Maďarskej republiky rád som prvýkrát počula od pani Bukovej, rodenej Lili Weissovej. Ona bola dcérou židovského obchodníka, ktorý mal dom a kolóniál na Klenovskej ceste. Bol to súčasne prvý dom ulice Rad, vedľa nich bývali Fil'ovci. Blanka Fil'ová a Lili boli v detstve najlepšie kamarátky a kamarátili sa až do smrti. Ich tretia kamarátka bola Irenka Sklenková, dcéra evanjelického farára. Irenka a Lili žili v Prahe a často spomínali na detstvo v Hnúšti.“ priblížila Mária Čermáková.

Sprostý ako Máriáššich somár

Gustáv nevlastnil len starý dom so záhradou v centre Hnúšte, ale aj rozsiahle lesné pozemky o rozlohe stoviek hektárov. Oproti starého domu, na mieste, kde dnes stojí Dom služieb, sa nachádzali dve podlhovasté prizemné budovy. V jednej bola maštal pre kone, byt pre kočiša, byt pre dojiča kráv a kravín. V druhej boli dva byty a dve sýpky. Medzi nimi bol dvor, uprostred dvora pec na pečenie chleba, chlievy a kurníky. Ostatné hospodárske majetky boli až na vzdialenejších častiach Iváčka, Lašťok a Majer. Za kaplnkou na cintorínskom kopci smerom k Ostrej boli polia, potom Lašťok, kde bola alej z vlašských orechov. Vedľa bola Dolina, volal sa tak lesík okolo potoka a stráň, kde bol starý ovocný sad a krásne jedlé gaštany. „Ešte v rokoch 1945 a 1946 sme ich s bratom Gustom nazbierali každý asi po 10 kíľ. Keď Dolinu rozdelili medzi ľuďmi, viac sme tam nešli. Na Majeri boli ovce, voly, ošípané a dva somáre. S tými vozili pomyje a odpad z kuchyne sviniam. Somáre sa niekedy zasekli a nechceli ísť ďalej. Dlho sa v Hnúšti používala nadávka - si sprostý ako Máriáššich somár.“

Hnúšťanský Bat'a – Máriássy

Pri označení veľkostatkár si niekto môže predstaviť nafúkaného grófa, ktorý s bičikom v ruke vykorisťuje chudobných poddaných. V prípade Gustáva Máriássy s manželkou to tak určite nebolo. „*Bolí neskutočne dobrí a láskaví k nám, vlastným deťom aj k ostatným. Bolí vedení k tomu doma i v škole, že mať majetok znamená zodpovednosť, že pomáhať ľuďom v ich ťažkých situáciách je samozrejmosť. Pamätám sa, ako sme šli s mamou do obchodu kúpiť nové topánky. Po ceste sme stretli cudzieho bosého chlapca kľzať sa na ľade a tak mama kúpila topánky jemu s tým, že tie moje sú ešte dobré, stačí ich opraviť. Peniaze na domácnosť mala mama len z predaja mlieka. Často však škrtla dlhy, ktoré u nej niektorí ľudia mali, alebo po mne poslala mlieko iným, o ktorých vedela, že nemajú peniaze. Pritom túžila za odstredivkou, aby mohla predávať aj maslo a smotanu, ale nikdy na ňu nenašetrila. Ešte aj v nových časoch v roku 1952, keď už bola po úraze s vysokým stupňom astmy, pribehla domov z Robotníckeho domu pre jediný citrón, ktorý sme mali, lebo nejaká pani z Kolónie, stojaca za ňou vo fronte, ho potrebovala pre dcérku s vysokou horúčkou. Nikdy som nevidela a nepoznala nikoho tak nezištného. O mame sa to v dedine všeobecne vedelo, kým otec, ako silný introvert, bol menej nápadný. Lenže bol z toho istého cesta. Napríklad k platu dával svojim zamestnancom naturálie - obilie na múku, pre hydinu, aj na vykúrenie prasiat a tiež zemiaky - podľa počtu členov ich rodiny tak, aby im to vyšlo do novej úrody. Nebol ochotný prepustiť zamestnanca, aj keď mu to odporúčali, lebo ho trápilo, čo bude s jeho deťmi. Nebol asi dobrý obchodník, často mal smolu, ale bol to čestný človek. Jeden rok mala kukurica vysokú cenu, preto ten ďalší rok jej dal zasieť veľa. Cena kukurice tak klesla, že sa ju nevyplatilo predávať. Zbral si úver a kúpil 120 prasiatok na výkrm. Už mali po metraku, keď na ne prišiel mor. Všetky zahynuli, úver splácal veľmi dlho. Z otcových ponaučení si pamätám, že si mám vážiť každého, kto svoju prácu vykonáva poctivo, nech už je to práca akákoľvek. Hovoril, čo by sme napríklad robili so žumpou, keby tu nebol Ďuro cigáň,“ takto na rodičov spomína pani Mária.*

Po bezstarostných detských rokoch prišlo obdobie prudkých spoločenských zmien. Na sklonku II. svetovej vojny sa do ich domu nasťahovali nemeckí vojaci. Rodina sa rozhodla uchýliť k rodinným známym do Lučivnej. Keď sa po prechode frontu vrátili, domy a majetky našli vyrabované. To najťažšie obdobie však malo ešte len prísť. Mesiac po oslobodení Hnúšte, koncom februára 1945 hospodárska komisia pri MNV v Hnúšti prikročila ku konfiškácii ich veľkostatku Gustáva Máriássyho. „*Dozvedeli sme sa, že celý majetok a ani dom už nie je náš,*“ spomína Mária Čermáková. A ako smutný koniec rodu Máriássy v Hnúšti dopadol sa dozvieme v budúcom čísle Hnúšťanského hlasu.

PhDr. Roman Lebeda, MBA

Mária Széký s deťmi pri menšom dome

Gustáv Máriássy s deťmi

najstaršia zachovaná fotografia starého domu

Bronz z majstrovstiev sveta máme v Hnúšti

Od 1. do 8.10.2022 slovenská reprezentácia kickboxu bojovala na Majstrovstvách sveta cadetov a juniorov v kickboxe v talianskom meste Lido di Jesolo. Konkurencia bola obrovská, 2600 pretekárov zo 63 krajín. Za slovenskú reprezentáciu v kategórii K1 – 71 kg nastúpil hájiť farby Slovenska Juraj Hrivnák, člen klubu Kick-box Leon Hnúšťa. Prvý deň nastúpil Juraj do zápasu s výborným maďarským reprezentantom Ladoverom Barnom, nad ktorým hladko vyhral. Druhý deň bol Jurajovým súperom turek Szigen Cumali. Aj s ním si Juraj hravo poradil, uštedril turkovi technické KO a postúpil do semifinále, kde ho čakal vysoký Poliak. Juraj bol počítaný už v 1.kole a zdalo sa, že súper už bude nad jeho sily. A tak prehráva v 2. kole po nečakanom druhom počítaní rozhodcu. Juraj získal pre Slovensko na MS bronzovú medailu, za čo mu patrí obrovský obdiv a vďaka. Vďaka patrí aj jeho otcovi Ondrejovi (Dodovi) Hrivnákovi, ktorý ho neskutočne podporuje v tomto krásnom a ťažkom športe. Juraj Hrivnák sa ako málokto, z takého malého mestečka akým je Hnúšťa, dokázal nominovať a reprezentovať Slovensko

na takejto prestížnej súťaži, ako sú Majstrovstvá sveta. Za finančnú pomoc ďakujeme sponzorom: Mesto Hnúšťa, Jozef Zrak, Pavel Kyseľ ml., Adrian Hanes, Mária Kradlákova, Rastislav Kolesár, Mgr. Grigorij Šamin.

Jozef Vranec, tréner

2x FOTO: archív J.V.

Hnúšťania sa boli rozlúčiť s Marekom Hamšíkom

Dňa 21.11.2022 FK Iskra Hnúšťa zorganizoval pre svojich futbolistov a rodičov autobusový zájazd na rozlúčkový zápas Mareka Hamšíka, ktorý sa konal na národnom futbalovom štadióne na Tehelnom poli v Bratislave. Sme radi, že sme mohli využiť takúto možnosť a dopriať aj našim najmenším futbolistom ale aj rodičom takýto krás-

ny zážitok, ktorý si určite zapamätajú. Ďakujeme hlavne Slovenskému futbalovému zväzu, vďaka ktorému sme vybavili pre našich futbolistov 100 vstupeniek zadarmo. Bol to krásny deň a všetci sme si ho užili. Verím, že v budúcnosti niečo podobné ešte zorganizujeme.

Mgr. Marián Petrok, tréner

2x FOTO: archív M.P.

6. kolo Open ligy v kickboxe mimoriadne úspešné

15.10.2022 sa v meste Bardejov konalo 6.kolo Open ligy v kickboxe. Pretekári boli až z 25 klubov zo Slovenska, Poľska a Ukrajiny. KICK - Box Leon Hnúšťa reprezentovali štyria športovci. Za cadetov v kicklighte do - 69 kg nastúpil po prvýkrát iba 12-ročný Matúš Morong. Za súpera však dostal už skúseného súpera z Poľska, a tak prehral prevahou bodov. Za juniorov v kicklighte + 84 kg pretekali tiež nováčik na tatamoch, Dominik Pavlík. Tento 16-ročný chlapec dokázal poraziť až 3 súperov. O zlato nastúpil na zápasisko s majstrom Slovenska a vyhral, získal tak zaslúžené zlato. V kategórii kicklight do - 94 kg sme mali až 2 pretekárov, ktorí sa nakoniec stretli aj vo finále. Martin Radič získal zlato a Lukáš Dzuba striebro. Lukáš pretekala aj v kategórii lightcontact do - 94 kg. Lukáš súperovi nič nedaroval a získal tak pre náš klub

ďalšie zlato. Chlapci boli všetci výborní. Pri takej účasti doniesť 3 zlaté a 1 striebornú medailu je naozaj krásny úspech nielen pre náš klub, ale aj pre samotné Mesto Hnúšťa, ktorému ďakujeme za veľkú finančnú pomoc počas celého roka.

Jozef Vranec, tréner

FOTO: archív J.V.

V susednom Česku taekwondosti vybojovali zlato i striebro

FOTO: archív I.K.

Dňa 19.11. 2022 sa v českom Kolíne konala súťaž Kolin Cup 2022 s medzinárodnou účasťou 216 pretekárov, kde o cenné kovy zabojovali štyri hnúšťanské taekwondistky. Ako prvé sa predstavilo naše trio: Timejka Morová + Ivanka Kyseľová + Tamarka Morová v súťaži tímov juniorky, kde získali skvelé 2. miesto. V kategórii individual juniorky v hodnotení súťažných zostáv poomsae si Ivanka Kyseľová vybojovala 1. miesto a Timka Morová skončila pred medailovými pozíciami. Tamarka Morová obsadila 6. miesto a v kategórii seniorky Petka Porubiaková získala 5. miesto. Ďakujeme organizátorom súťaže - TAEHAN a TAEHAN Praha klub kórejských bojových umení za krásne športové zážitky, cenné skúsenosti a výbornú atmosféru na súťaži. Všetkým našim súťažiacim gratulujeme!

TKD klub Hnúšť'a vybojoval 5 x titul Majster Slovenska

Dňa 12.11.2022 sa v Košiciach konali Majstrovstvá Slovenska 2022 v Poomsae a Para poomsae. Naš klub reprezentovali piati súťažiaci, ktorí získali vo svojich kategóriách skvelé ocenenia:

- Tomáš Mravec - para poomsae - Majster SR
- Ivana Kyseľová - juniorka - Majsterka SR
- Petra Porubiaková - seniorka - Majsterka SR
- Timea a Tamara Morová - pár Majster SR
- Timea Morová, Tamara Morová, Ivana Kyseľová - kategória tím juniorky - Majster SR
- Tamara Morová - juniorka - 1. vicemajster SR

Srdečne gratulujeme všetkým víťazom a ďakujeme za vynikajúcu reprezentáciu nášho klubu a mesta Hnúšť'a.

Ivana Kyseľová, trénerka

FOTO: archív I.K.

Volejbalový klub Iskra Hnúšť'a zabodoval

FOTO: archív A.B.

Kadety Iskry 20.novembra 2022 ovládli na domácej palubovke obidva zápasy s hráčkami z Ružomberka 3:0 a 3:0. Aj keď výsledky sa zdajú jednoznačné, v niektorých setoch domáce hráčky museli zabrať, aby dotiahli set do víťazného konca. Dve víťazstvá tešia, no hra sa musí do ďalších zápasov jednoznačne zlepšiť. Všetkým dievčatám patrí i tak poďakovanie. Zostava: horný rad zľava - libero: V. Roháčová, L. Brndiarová, D. Hrivnáková, K. Zboinská, Z. Boldišová, T. Vrábľová, tréner I. Pasiar, dolný rad zľava - N. Hrušková, kap. E. Boľfová, B. Sýkorová, a P. Muránska.

Adriána Beregiová, trénerka

19.11.2022 odohrali staršie žiačky zápas v Leviciach. Prvý set dievčatá prehrali 1:3 a trvalo im 2 sety, kým sa dostali do hráčskej pohody a vyrovnali sa s podmienkami v cudzej telocvični. Druhý zápas bol veľmi vyrovnaný a na konci mali bohužiaľ Iskry menej šťastia ako súper. Zápas skončil v neprospech hnúšťaniek, 2:3, ale dievčatá treba pochváliť za výborný výkon. Ďakujeme, Zostava: horný rad zľava- Z. Parobeková, K. Zboinská, kap. B. Sýkorová, V. Bartová, N. Kuráková, D. Hrivnáková, spodný zľava- libero: V. Bartová, A. Kasáčová, N. Hrušková, E. Fačková, L. Brndiarová.

FOTO: archív A.B.

Volejbalový klub Iskra Hnúšť'a, oslovuje rodičov, ktorí majú druhákov či tretiačov ponukou, aby dali svoje deti na volejbal. Volejbalový klub otvára svoje brány po prvýkrát aj chlapcom. Ak máte doma syna či dcéru a chcete im dať možnosť športovať v kolektíve po celý rok v príjemnom športovom prostredí, dajte deti k nám na volejbal. Zaujmemo ich a postaráme sa o ich zdravý telesný a pohybový vývoj. Ak máte záujem, navštívte nás v Mestskej športovej hale hociktorý utorok, štvrtok či piatok od 15:00 do 16:00 hod.

5. jubilejný ročník celoslovenskej výzvy

Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok?

Potešme i tieto Vianoce seniorov po celom Slovensku darčekom, ktorý zahreje pri srdci Vás aj ich. Naplňte spoločne krabice plné lásky.

Krabice by mali obsahovať z každého trošku:

- niečo **sladké** (keksy, perníčky, čokoláda)
- niečo **slané** (tyčinky, kreky, praclíky)
- niečo **teplé** (čaj, horúca čokoláda, káva)
- niečo **mäkké** (rukavičky, ponožky, šál)
- niečo **voňavé** (sprchový gél, krém, parfúm)
- niečo **na zábavu** (knižka, krížovky, časopis)
- niečo **zo srdca** (pohľadnica, obrázok, anjeli)

Zabalte zvlášť vrch a spodok krabice a v termíne **23.11.-5.12.2022**, odovzdajte vám najbližšej kontaktnej osobe zverejnenej na **kolkolasky.sk**
Za každú pomoc **ĎAKUJEME!**

ANDREA ROHÁRIKOVÁ ☎ 0949 836 277
rohadka@gmail.com

HNUŠŤA: Kvetinárstvo TULIPÁN, Prevádzka (pri starej benzínke, teraz zmizla)
Počas otváracích hodín: t.č. +421 907 509 345
Prevádzka pri pošte (za poštovníkou): Počas otváracích hodín: t.č. +421 908 930 449

Čarovné Vianoce

ĽUDOVO-EKUMENICKÝ program

16.12.2022 o 18:00 hod.

v Dome kultúry Hnúšťa

V spolupráci s Rímskokatolíckym a Evanjelickým farským úradom

Účinkujú:

FS Sinec, Spevácke skupiny Skaliny a Húžva,
DFS Zrkadielko, Spevácky krúžok s Betkou,
Dychová hudba mesta Hnúšťa

Hnúšťanský hlas
kultúrno-spoločenský
občasník obyvateľov
Hnúšte a okolia

Vydáva Mesto Hnúšťa
Francisciho 74
981 01 Hnúšťa
IČO 00 318 744

Redakcia: MsKS
Rumunskej armády 195
981 01 Hnúšťa

Náklad 2 500 ks
Telefón: 047/542 23 84
msks@hnusta.sk
www.mesto.hnusta.sk
facebook:
Mestské kultúrne stredisko
v Hnúšti

Redakčná rada:
Zodpovedný redaktor:
Mgr. Diana Vojenčiková

Technický redaktor:
Mgr. Michaela Siváková

Členovia:
PhDr. Margita Féderová
Ing. Oľga Maciaková
Mgr. Martin Pliešovský

Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky.
Názory redakcie sa nemusia
zhodovať s názormi autorov
zverejnených príspevkov.
Redakcia nezodpovedá
za ich obsah.
Neprešlo jazykovou úpravou.

Informácie bez uvedenia
zdroja: MsÚ, MsKS.

Tlač: NIKARA
M. R. Štefánika 25
963 01 Krupina
ISSN 1339-0511
Registračné číslo MK SR:
EV 3819/09
číslo 6 - december 2022